

N:o 34.

Ank. till Riksd. Kansli d. 30 April 1868, kl. 11 f. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående
det Franska mått- och vigtsystemets införande i Sverige
för medicinskt bruk.*

Genom Kongl. Kungörelsen den 6 November 1857, hvars flesta bestämmelser finnas intagna i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga Stadga om mått och vikt den 10 November 1865, är förordnad att den förut brukliga medicinalvigten skulle med utgången af år 1862 afskaffas och den allmänna vigten i dess ställe derefter i all medikamentshandel brukas. Men sedan Kongl. Sundhets-kollegium åt särskilde komiterade uppdragit att omarbeta Svenska farmakopéen, hafva desse komiterade uti en till nämnda Kongl. Kollegium den 2 December nästlidna år aflåten skrifvelse, med förmälan att de hoppades kunna under förra hälften af innevarande år öfverlemna sitt förslag till Svensk farmakopé och att längd- och viktbestämmelserna deri blifvit utsatta efter det Franska mått- och vigtsystemet, anhållit, det Kongl. Kollegium måtte hos Kongl. Maj:t hemställa, »att så snart den nu under omarbetning varande upplagan af Pharmacopœa Suecica blifver till efterrättelse gällande, det metriska mått- och vigtsystemet skall användas vid läkares ordination af läkemedel samt dessas afvägande och aflemnande från apoteken till medicinskt bruk, i stället för den genom Kongl. Kungörelsen den 6 November 1857 påbjudna allmänna vigten och det Svenska längdmåttet»; varande såsom skäl för denna förändring, hvilken Kongl. Sundhets-kollegium i underdånighet förordat, anfördt:

att om än det förut i Sverige befintliga medicinalskålpundet eller libern något skiljde sig från den i grannländerna Norge, Danmark och Finland, äfvensom i Hannover, Würtemberg, Baden, Hessen, Ryssland och Preussen antagna medicinallibern, skilnaden dock vore så ringa att den icke lade något hinder i vägen för användande af samma viktbestämmelser vid läkemedlens bruk i de olika länderna, på samma gång det allmänt kända

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 7 Saml. 18 Häft.

förhållandet mellan gramvigten och medicinalliberns underafdelningar tillät en lätt verkställd reduktion af de sednare i de länder, der den förra var antagen såsom medicinalvigt, hvaremot den numera i Sverige genom ofvanberörda Kongl. Kungörelse vid all medikamentshandel påbjudna allmänna vigten, genom sin skiljaktighet från den som brukades i Norge och Danmark samt andra länder, föranledde upprepade försök att utverka ändring härutinnan;

att vid det i Köpenhamn år 1860 hållna Skandinaviska naturforskaremötet önskan framstälts om en gemensam medicinalvigt, hvilken önskan blifvit af läkaresällskapet understödd med förslag att till gemensam medicinalvigt för Sverige, Norge och Danmark antaga gramvigten;

att läkaresällskapet uti sitt år 1865 till Kongl. Sundhets-kollegium afgifna yttrande rörande den nu under arbete varande farmakopéen förnyat denna önskan;

att af 229 läkare, som på uppmaning af sällskapet yttrat sig, 226 instämt i sällskapets åsigt;

att i Norge det medicinska sällskapet i Christiania redan år 1856 ingått till vederbörande departement med framställning om det Franska vigtsystemets användande vid läkemedlens dispensering samt år 1863 förnyat denna framställning med den påföljd, att Storthinget, uppå Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, den 28 April 1866 antog en lag, som den 12 Maj samma år erhöll Kongl. Maj:ts stadfästelse och bestämde att det Franska metriska mått- och vigtsystemet skulle, vid den tid Kongl. Maj:t fann för godt utsätta, »användas vid läkarnes ordinationer af medikamenter och dessas utlemnande från apoteken till medicinskt bruk»;

att jemväl i Danmark gramvigten ansåges komma att såsom medicinalvigt antagas i sammanhang med den under utarbetning varande Danska farmakopéen;

att genom lag af den 16 Mars 1867 gramvigten och dess underafdelningar äro införda såsom medicinalvigt i den Preussiska monarkien efter ingången af året 1868, samt att ett likartadt stadgande gäller för Storhertigdömet Baden, enligt Kungörelse af den 30 Mars 1867;

att, utom i Frankrike, äfven i Holland, Belgien, Italien, Schweitz, Portugal och Spanien gramvigten redan förut är antagen dels såsom medicinalvigt, dels derjemte såsom allmän vigt; samt

att om den Franska gramvigten antoges till medicinalvigt, skulle Svenska läkares skrifter, hvari läkemedels doser eller andra vigt- och måttbestämmelser förekomma, blifva begripliga för alla, som förstå språket, således åtminstone af Danskar och Norrmän, likasom tvärtom utländska arbeten i medicin, kemi och farmaci, hvari dylika uppgifter förekomma, skulle

i de flesta fall utan besvärliga reduktioner kunna begagnas af vårt lands läkare och farmaceuter; hvarjemte dels Svenska läkares recept skulle kunna expedieras icke allenast på Norska och Danska apothek, utan öfver allt der apothek finnas; att dels vid den mödosamma omräkning af medicinal-taxan, som årligen måste företagas, en betydlig lättnad skulle beredas genom besparande af eljest nödig reduktion.

Häröfver hörda hafva Kongl. Vetenskaps-akademien och Landtmästeristyrelsen uti underdåniga utlåtanden hvar för sig tillstyrkt bifall till förändringen, dock med den inskränkning att det förordade nya mått- och vigtsystemet må begagnas endast vid läkare-ordinationer samt vid försäljning af läkemedel efter läkares recept, och således vid all annan försäljning af medikament utan recept fortfarande användas sådana mått och vigter, som skola, enligt den förnyade nådiga stadgan angående mått och vikt i allmänhet, nyttjas vid handel eller eljest då varor efter mått eller vikt skola aflemnas eller mottagas.

Kongl Maj:t, som, efter det gramvigten numera blifvit antagen till medicinalvigt icke allenast i Norge utan äfven i de andra länder, med hvilka Svenska läkare och apothekare hafva den mesta vetenskapliga och kommerciela samfärdseln, funnit införandet i Sverige, för medicinskt ändamål, af ifrågavarande vikt, äfvensom af metern och dess underafdelningar, såsom längdmått, medföra flera väsendtliga fördelar, vida öfvervägande de af förändringen uppkommande olägenheter, till hvilka vore att hänföra blifvande, dock antagligen mindre betydande, kostnader för det allmänna till anskaffande af likare och modeller till de nya måtten och viktterna samt för apothekarne till inköp och justering af erforderliga mått- och vigtsatser, har derföre genom förevarande nådiga Proposition föreslagit Riksdagen att förklara, det Kongl. Maj:t, så snart alla för förändringen erforderliga förberedande åtgärder hunnit vidtagas, må utan hinder af Kongl. Maj:ts och Rikets Ständers gemensamt fattade beslut om antagande för riket af ett enda slag af mått och vikt, förordna om det Franska vikt- och mått-systemets begagnande vid läkares ordinationer samt vid försäljning på apothek af läkemedel efter läkares recept.

Utskottet, som enligt erhållna remisser har att häröfver sig yttra, får, på ofvan upptagna skäl, vördsamt tillstyrka, att Riksdagen ville bifalla hvad Kongl. Maj:t i ömförmälda hänseende föreslagit.

Stocholm den 28 April 1868.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.